

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Hop-La 2019-2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

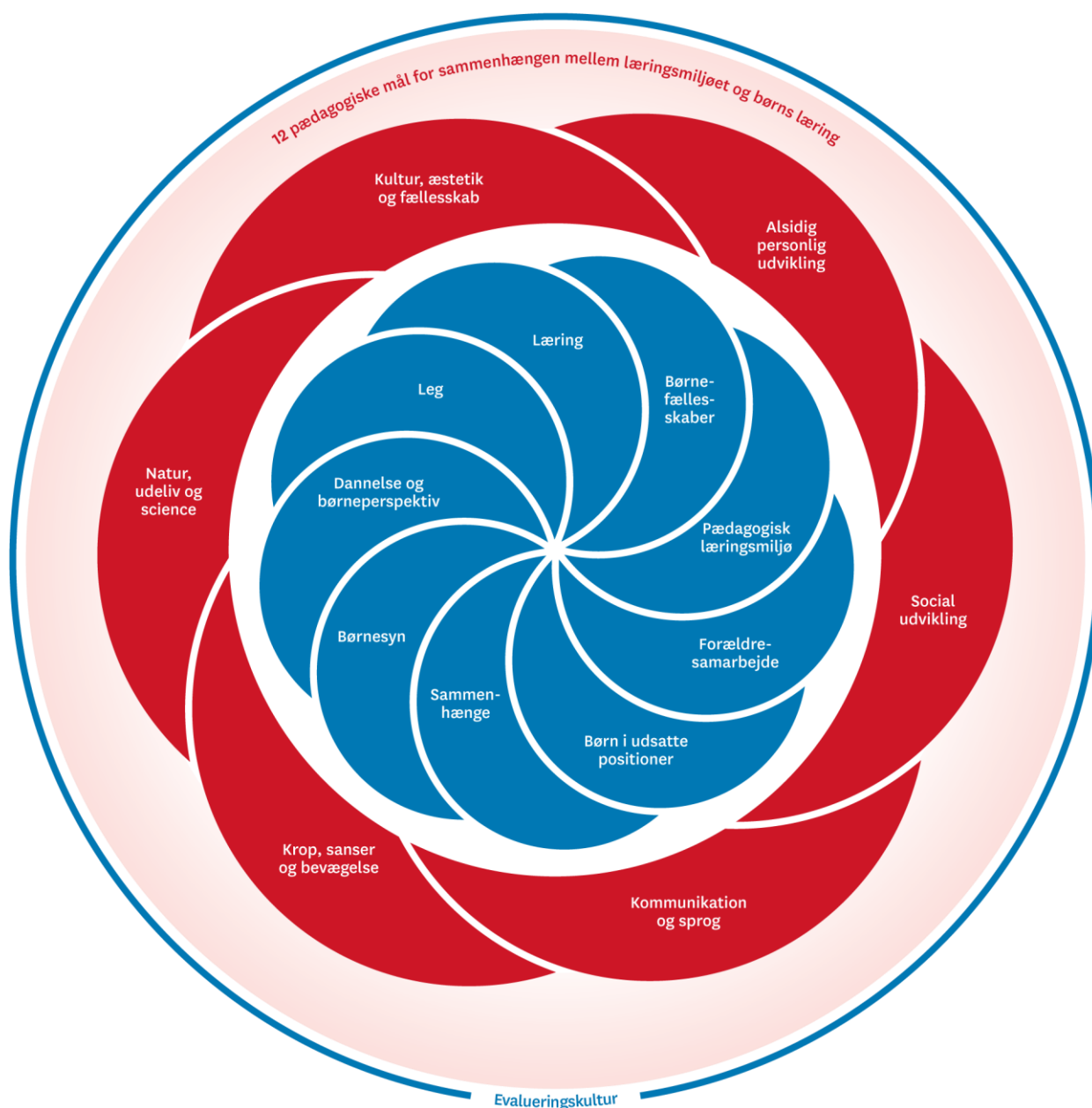
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Hop-La er et integreret dagtilbud med en Musik og Bevægelsesprofil.

Børnehuset Hop-La er et hus med højt til loftet og gode lysindfald. Huset har form som en hestesko, hvor børnehaveafdelingen ligger til den ene side og vuggestueafdelingen ligger til den anden side. Imellem afdelingerne ligger et større fællesrum og vores køkkenafdeling.

Fra børnehaveafdelingen har vi direkte adgang til en hal med trampoliner, motorikbaner, "lianer" og madrasser der kan bidrage til at udvikle sanserne og motorikken.

Fra vuggestuerne er der udgange til 2 legepladser og til et større græsareal.

Vi har tre vuggestuegrupper (0-3 år):

- Hoppelopperne
- Dansemusene
- Rytmebillerne

To børnehavegrupper (3-4 år):

- Popuglerne
- Disco-ormene

En storbørnsgruppe (5-6 år):

- Rockløverne

Børnehuset Hop-La ligger i Borup i Køge Vest. Vi har et skønt nærmiljø med skoven i "baghaven", hvor også naturskolen ligger. Vi har større græsarealer grænsende op til huset og Kimmerslev sø som vi går ture rundt om.

I børnehaven har vi en naturskøn legeplads naturligt opdelt i Cykelland, Gyngeland og Slotland. Vi har en bålhytte, en sandkasse med overdækket pergola og i det hele taget en dejlig grøn naturlegeplads. I Vuggestuen har vi en større legeplads med sandkasse, sansegynge, en legebrandbil og en overdækket pergola. Vuggestuen har ligeledes en mindre legeplads, hvor der er udgang fra alle tre stuer. Her er der bakket terræn med en rutchebane og klatrevæg.

Vi er omkring 20 faste medarbejdere, der har været tilknyttet Hop-La i både kortere og længere tid. Vi er et hus i udvikling, hvor vi er optagede af at implementere Ny styrket læreplan, principperne for Marte Meo, Systematisk refleksion samt en tydelig Musik -og Bevægelses profil.

Vi har madordning og sølvmærke i økologi.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Det Pædagogisk grundlag i Børnehuset Hop-La

Børnesyn:

Vi ser ethvert barn som unikt og kompetent. Vi tager udgangspunkt i barnets intentioner frem for dets handlinger. Vi arbejder ud fra principperne for Marte Meo, hvor vi er opmærksomme på barnets initiativer og ud fra disse forsøger vi at positionere os og møde barnet så barnet føler sig set, hørt og forstået.

Dannelse og børneperspektiv:

Dannelse er en dybere form for læring, der handler om at værdier og viden forankres i barnets personlighed. Vi ser os som rollemodeller for barnet og vil bidrage til at synliggøre og bekræfte børnenes forskellige perspektiver og behov i fællesskabet. Vi ønsker at vise børnene at mangfoldighed er en styrke og at børnene har ret til medbestemmelse i demokratiske processer.

Leg:

Vi anerkender legens egenværdi. Børn lærer og udvikler sig gennem legen. Legen kan være udviklende for barnets identitet og socialisering. I legen ønsker vi at barnet føler glæde og at der opstår et flow, hvor barnet optages af nærvær og fordybelse og hvor legen føles meningsfuld for barnet. Vi bidrager til at organisere tid og rum, der inspirerer til forskellige typer af leg: Legen ved siden af min bedste ven, bygge og konstruktionslege samt fantasi og rollelege.

Vi fremmer et inkluderende miljø, så alle børn har mulighed for at deltage i forskellige lege med forskellige kompetencer.

Vores opgave er at observere, analysere, støtte/guide, være deltagende og bidrage til at legen udvikler sig på børnenes præmisser.

Læring:

Børn udvikler sig med kroppen forrest. Læring og udvikling hænger sammen med kroppen og de omgivelser børnene er en del af. Der er en sammenhæng mellem det børnene sanser og det de husker.

Vi ønsker særligt at bruge rytme, musik, sanser og bevægelse for at lære børnene nyt. Børnene vil lære noget om sig selv om sprog, natur, venskaber, fællesskaber osv. med udgangspunkt i musik og bevægelse.

I læringsprocesserne vil vi arbejde med at barnet skal bruge hele kroppen og alle sine sanser.

Vi er optagede af at følge barnets spor og støtter op om børnenes naturlige nysgerrighed og deres tiltro til egne evner. Vi tager udgangspunkt i børnenes engagement og interesser, så læreprocessen bliver en sjov oplevelse for barnet.

Vi gør brug af TRASMO som er et redskab til at få øje på børnenes eventuelle sansemotoriske udfordringer og samtidig kan vi arbejde med næste udviklingsområde indenfor zonen for nærmeste udvikling.

Fællesskaber:

Vi synliggør, bekræfter og inddrager børnenes forskellige perspektiver og behov i fællesskabet.

Vi støtter børnenes initiativer til samspil med andre børn, så alle børn får en fælleskabsoplevelse -alle børn skal have en oplevelse af at høre til og en oplevelse af at kunne bidrage til fællesskabet.

Vi er opmærksomme på børnefællesskaber i overgangen til børnehaven og børnene flytter derfor altid fra vuggestue til børnehave sammen med andre børn.

Vi deler børnegrupperne i større og mindre fællesskaber og justerer løbende for at tilpasse læringsmiljøet og fællesskabet ift. det enkelte barn.

Vi er nysgerrige på det der rør' sig blandt børnene og arbejder med børneperspektivet i udviklingen af praksis. Her kan vi blive klogere på det der optager børnene, på det de synes er sjovt og på det der giver mening for deres trivsel, udvikling og læring.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Pædagogisk Læringsmiljø i Børnehuset Hop-La

Vi er opmærksomme på at læring finder sted over hele dagen, både ved planlagte voksenstyrede aktiviteter, de daglige rutinesituationer og overgange samt under børnenes egen leg.

Læringsmiljøerne understøtter børnenes sociale relationer og bidrager til at børnene får erfaringer med sig i et trygt miljø som de kan bringe med sig videre ud i verden. Børnene øver sig på at begå sig i et socialt fællesskab hvor de støttes i at tage initiativer og til at løse konflikter.

Læringsmiljøerne understøtter børnenes lyst til at lege, udforske og eksperimentere gennem hele dagen. Når læringsmiljøerne planlægges og tilrettelægges, vil det være med et blik for børnenes leg som en vigtig del af det at lære nyt. Samtidig er det vigtigt at tænke det fysiske rum, legetøjet og atmosfære/stemning som en vigtig del af det stimulerende miljø for børnene.

Ved planlægningen af dagens aktiviteter og rutiner inddrages børnenes perspektiver, der tages hensyn til børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den didaktiske refleksion og planlægning vil koncentrere sig om at tænke forskellige alternativer og mulige løsninger for børnenes læringsmiljøer gennem hele dagen.

Hvad skal børnene skal lære, **hvordan** skal de lære det, **med hvem** og i **hvilket** fysisk miljø. Samtidig inddrages børnenes perspektiver, så de oplever medbestemmelse og får medejerskab på eget liv og læring.

Vi vil løbende evaluere og justere de planlagte læringsmiljøer for barnet og børnefællesskaberne, for hele tiden at tilbyde de bedste muligheder for udvikling og trivsel.

De pædagogiske medarbejdere vil være børnenes rollemodeller og vil i barnets læringsmiljø gøre sig overvejelser om deres positionering ift. barnet. Vi går bag ved barnet, ved siden af barnet og foran barnet ift. barnets nærmeste udviklingszone.

I Børnehuset Hop-La understøtter vi børnenes kropslige, sociale, emotionelle, og kognitive læring og udvikling.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Samarbejde med forældre om børns læring i Børnehuset Hop-La

Vi vægter den tillidsbaseret relation og ser forældrene som ligeværdige og som dem der kender deres barn bedst. Forældrene er en ressource ift. barnets trivsel, læring og udvikling.

I Hop-La afholder vi løbende samarbejdssamtaler med forældrene, der omhandler barnets læring, udvikling og trivsel.

Samtaler alle forældre inviteres til:

Opstartssamtale: Afholdes 14 dage inden opstart i Børnehuset Hop-La

3-mdr's samtale: Afholdes 3 mdr. efter opstart i vuggestuen/børnehaven.

2,9 mdr's samtale: Afholdes i vuggestuens storbørnsgruppe. En medarbejder fra kommende børnehavegruppe inviteres med.

Før SFO-samtale: Afholdes i september/oktober måned inden barnet starter i SFO

Derudover afholder vi opfølgende samtaler tilpasset det enkelte barn og familie.

Samtaler forældre inviteres til ved behov:

3-mdr's samtale: Kan afholdes efter opstart i børnehave (når man kommer fra vuggestuen)

Overleveringssamtale: Kan afholdes i forbindelse med opstart i storbørnsgruppen

3-mdr's samtale: Kan afholdes 3 mdr. efter opstart i storbørnsgruppen

Vi værdsætter ligeledes den daglige kommunikation, hvor fortællinger fra hverdagen danner grundlag for god kommunikation og godt samarbejde med forældrene.

Derudover kommunikerer vi til og med forældre gennem platformen Aula. Her kan forekomme daglig kommunikation til den enkelte forældre om det enkelte barn, men der kan også være en mere bred kommunikation til hele forældregruppen i Hop-La eller stuevis.

Vi er optaget af at sikre børnene gode overgange fra vuggestue til børnehave, fra børnehave til storbørnsgruppe og fra storbørnsgruppe til SFO.

Vi har derfor faste samtaler med forældre om hvilke behov og ønsker de særligt har for deres barn ift. opstarten og den enkelte overgang.

I overgangen fra vuggestue til børnehave inviteres en medarbejder fra børnehaven med til barnets 2,9 års samtale i vuggestuen, så man allerede her møder forældrene til det enkelte barn og samtidig får et indblik i hvem barnet og forældrene er og samtidig får forældrene et kendskab til en af de voksne, der vil være i den kommende børnehavegruppe.

14 dage inden opstarten til børnehavelivet, vil medarbejdere fra vuggestuen, hvor barnet allerede er tilknyttet planlægge et brobygningsforløb med en medarbejder fra børnehavestuen. Her vil medarbejderen fra børnehaven besøge barnet i vuggestuen, være i en aktivitet sammen med barnet i en mindre børnegruppe og samtidig gå på besøg i den nye børnehavegruppe, hvor barnet leger og spiser med i den nye gruppe.

Det skal være trygt og genkendeligt at starte i børnehave og børnene flytter altid i børnehaven sammen med andre børn fra vuggestuen, så man ikke er alene i det nye.

FKU

Vi har et Forældre kontaktudvalg med forældrerepræsentanter fra flere af stuerne/grupperne.

Vi mødes i FKU ca. hver 2 måned, hvor forældrekontakt udvalget inddrages i forskellige udfordringer og hverdagsproblematikker. Her drøfter vi både små og store emner ift. arbejdsgange i hverdagen og børnenes trivsel. Vi samarbejder her om de bedste løsninger for børnene.

Alle forældre har mulighed for at melde sig til udvalget og vi ser helst at alle stuer er repræsenteret, for at få så mange og brede perspektiver med som muligt.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Arbejdet med børn i udsatte positioner Børnehuset Hop-La

Vi har et fokus på arbejdet med børn i udsatte positioner, og er opmærksomme på hvordan vi kan kvalificere arbejdet omkring børnene. Vi har et særligt fokus for barnet i konteksten og hvad denne betyder for barnets adgang, deltagelse og medskabelse i fællesskaber.

Vores pædagogiske praksis tilrettelægges i samarbejde med ledere, medarbejdere og inklusionspædagoger i dagtilbuddene. Opgaven er, kontinuerligt at skabe undren, refleksion, inspiration og lyst til at videreudvikle pædagogik i den retning, der matcher børnegruppen og sikrer de bedste mulige vilkår for kreative og undersøgende læringsmiljøer præget af tydelige sproglige læringsmiljøer.

Vi har blik for **systematisk refleksion og evaluering** og tilrettelæggelse af pædagogisk praksis f.eks. gennem organisering, planlægning, positionering og gruppedynamikker i fællesskabet. Vi har et særligt øje for, hvor børnene inviteres/inviterer hinanden ind i relationer – hvordan børn og voksne modtager hinanden i relation og samspil – og hvordan vi hver især præsenterer og positionerer os ifh.t. hinanden. Derudover arbejder vi med at udforske nærmeste udviklingszoner for både børn og voksne.

Vi arbejder med **Marte Meo**, hvor medarbejdernes fysiske placering, positionering og justering i forhold til børnene og relationer mellem børn-børn og børn-voksne. Når vi som medarbejdere skal skabe de bedste udviklingsmuligheder for børnene, er det et krav at vi også hele tiden har vores praksis og faglighed til debat. Derfor er en stor del af arbejdet omkring udsatte børn i den grad afhængigt af, at alle voksne er nysgerrige og undersøgende på egen og andres praksis.

Vi arbejder med hvordan vi italesætter børns behov/udtryk og tager udgangspunkt i situationsbeskrivelser fremfor egenskabsforklaringer. Situationsbeskrivelserne benyttes både i samarbejde med PPR, interne og eksterne samarbejdspartnere, samt i hverdagen når vi omtaler børn eller de kontekster som de indgår i. Er vi bekymrede for et barns udvikling og trivsel, følger vi møderækken der er fastlagt af PPR: ressourceteam møde, sparringsmøde, netværksmøde. Der kan udarbejdes handleplaner for grupper af børn eller enkelte børn efter behov i samarbejde med leder, medarbejdere og inklusionspædagoger. Disse evalueres løbende. Derudover kan beskrivelsesredskaber som TrasMo, sprogtrappe, sprogvurdering og kompetencehjul benyttes til at klarlægge barnets nærmeste udviklingszone.

Forældrene er vores tætteste samarbejdspartnere og afgørende for at vi kan nuancere og tilrettelægge indsatsen omkring børnene. Derfor indbyder vi til dialoger tidligt i processen, når vi har bekymring omkring en situation eller oplevelse vi har haft med barnet/børnegruppen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Sammenhæng til børnehaveklassen fra Børnehuset Hop-La

Det sidste år barnet er i Børnehuset Hop-La, vil barnet flytte med jævnaldrende ind på stuen "Rockløverne".

Rockløverne er husets storbørnsgruppe. Børnene starter i denne gruppe d. 1.april året inden SFO-start, der starter 1.april inden skolestart i august måned.

Børnene i denne gruppe kommer fra henholdsvis Disco-ormene og Popuglerne og skal nu vænne sig til at være sammen i en ny børnegruppe og med nye voksne.

Forinden denne opstart vil der være en "sidste dag" på den gamle stue, hvor der holdes afslutning med leg, aktiviteter og festmiddag.

Børnene der starter hos Rockløverne vil få en invitation i garderoben som de tager med hjem og kan læse sammen med deres forældre.

Børnene er som regel spændte på at starte i denne gruppe og de vokser også allerede lidt med tanken om at nu er de i "Storbørnsgruppen".

De første måneder i storbørnsgruppen, arbejdes der særligt med relationer og fællesskaber. Her planlægges flere ture ud af huset som skal danne rammen for en ny kontekst, hvor venskaber kan styrkes og udvikles.

Forældrene til børnene i denne gruppe inviteres til forældremøde i efteråret, hvor SFO-leder inviteres med og fortæller om det at blive SFO-parat.

I oktober/november inviteres alle forældre til en "Før"-SFO-samtale, hvor vi vil drøfte barnets udvikling og trivsel lige nu og samtidig tale om barnets sidste halve år i børnehaven og om der er noget vi særligt skal understøtte ift. at barnet skal blive parat til SFO/skole.

Storbørnsgruppen deltager i løbet af deres sidste år i Hop-La i "Leg og Bevægelse" som foregår i Hop-La's multihal. Her deltager børnene 1 gang om ugen sammen med medarbejderne fra stuen. Der vil være instruktører tilknyttet som planlægger et forløb for børnene, der bidrager til udvikling af sanser og motoriske kompetencer.

Samtidig er det tænkt som et tiltag ift. at give børn en forsmag på foreningslivet i Borup og en lyst til at fortsætte i en af de mange tilbud for fritidsaktiviteter der findes i Borup.

I storbørnsgruppen arbejder vi fokuseret med Brobygning til SFO, så overgangen bliver så genkendelig og tryk som muligt.

Inden SFO-start vil der blive aftalt besøgsdage i SFO'en og på skolen. Her kan børnene få mulighed for at stifte bekendtskab med de nye omgivelser. De får mulighed for at lege på legepladsen, se garderoberne, toiletterne og de hilser på medarbejderne fra SFO'en. Samtidig vil medarbejdere fra SFO'en også besøge børnene her i børnenes vante omgivelser i Hop-La.

I storbørnsgruppen vil der i hverdagens aktiviteter og traditioner være et fokus på at styrke barnets alsidige personlige kompetencer og sociale kompetencer. At kunne indgå i et fællesskab der er meningsfuldt for barnet og hvor barnet selvstændigt kan byde ind og bidrage med egne perspektiver.

Der vil i løbet af året blive arbejdet med emner som:

"Hvordan er man en god ven", "Hvordan man kan få nye venner", "Hvad man gør, hvis man oplever at nogen driller", "hvordan siger man fra, hvis der er noget man ikke har lyst til"

Barnets selvstændighed styrkes i dette år, både hvad angår selvstændighed i garderoben, ved toiletbesøg, i relationer og fællesskaber, men også en selvstændighed i at stå stærkt som sig selv, hvor barnet trygt kan bevæge sig i forskellige kontekster.

Vi inddrager børnene i vores valg og planlægning af temaer og aktiviteter. Vi spørger dem "Hvad de allerede ved" og "hvad de kunne tænke sig at vide noget om". Vi spørger børnene "hvad de har lært" og om det har været sjovt at deltage i aktiviteten. Gennem Børnedemokrati og medbestemmelse bliver vi klogere på børnenes liv, tanker og ideer og med det, kan vi justere og udvikle på de læringsmiljøer vi tilbyder børnene.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Inddragelse af lokalsamfundet i Børnehuset Hop-La

Børnehuset Hop-La er placeret i en mindre by Borup, i område vest i Køge Kommune.

Når vi planlægger udviklende læringsmiljøer for børnene, forsøger vi ofte at inddrage lokalmiljøet.

Vi ynder at gå i **skoven** som ligger i vores "baghave". Her går vi på opdagelse og oplever og sanser hvordan årstiderne skifter. Vi kigger efter dyreliv og vi gør brug af skovens materialer i kreative og æstetiske processer og aktiviteter.

I skoven ligger **naturskolen**, hvor vi ofte melder os til aktiviteter der handler om natur og dyreliv. Her finder vi også inspiration til flere kreative processer hjemme i Hop-La.

Vi har store græsarealer der ligger op til Børnehuset Hop-La. Her får børnene en oplevelse af at træde ud i en større verden, hvor der er endnu højere til "skyerne" og længere distancer, hvor kroppen kan udfordres og afprøves. Samtidig besøger vi ofte de omkringliggende **legepladser**, hvor børnene udfordrer deres motoriske evner.

I Borup har vi et **bibliotek** som vi besøger, for at låne bøger der kan understøtte de sproglige kompetencer. Børnenes nysgerrighed vækkes og de inspireres til en kultur, hvor bøger, bogstaver, højtlesning og gensidig kommunikation bliver en del af hverdagen.

Ved juletid er det en tradition at besøge **Borup kirke**. Vi synger julesange, hører en julefortælling og får en oplevelse af en stemning, en tradition og et fællesskab ved juletid. Samtidig går vi i december måned en tur forbi de **lokale butikker**, der er udsmykket med julehjerter og julelandskaber og får et kendskab til byens midte.

Borup erhvervsforening havde vi besøg af op til jul. De kom kørende i hestevogn med en julemand der delte sunde godteposer ud til alle børn. En hyggelig fælles oplevelse for alle børn.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Børnehuset Hop-La's fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det skal være rart for både børn og forældre at komme i huset. Børnene skal have en oplevelse af at føle sig trygge og at de har gode relationer til både børn og voksne.

I Børnehuset Hop-La har alle medarbejdere deltaget i et grundkursus i Marte Meo principperne. Ud fra dette arbejder vi med stemninger i rummet og de voksnes positioneringer i forhold til barnet. Vi har et fokus på at tilpasse og justere læringsmiljøet til det enkelte barn og børnegruppens ståsted.

Hen over året arbejder vi med forskellige traditioner, hvor læreplanstemaerne er koblet på. Her har vi en opmærksomhed på hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø skal understøtte det børnene skal lære. Dette ønsker vi at gøre endnu tydeligere fremadrettet.

Når vi arbejder med vores traditioner, vil der være en del af læringsmiljøet der understøtter kreative æstetiske processer. Her får børnene mulighed for at komme med deres eget udtryk, hvor fantasi og finurlige tanker kan komme i spil.

I vuggestuen udstiller børnene deres kreative udtryk og produkter i opstillede skabe. Her har de mulighed for at fortælle om det de har lavet og de kan vise det til deres forældre som et udgangspunkt for en snak om barnets dag.

I børnehaven har vi et særligt fokus på at anvende nærmiljøets muligheder for inspiration og anvendelse af f.eks. materialer der kan skabe en sammenhæng til læringsmiljøet. Her gør vi ofte brug af naturen, de omkringliggende grønne arealer og skoven. Vi indsamler materialer og sanser vind og vejr og mærker skovbundens forskellige strukturer i de forskellige årstider.

F.eks. indsamlede vi pinde og grene til Sct. Hans, for at børnene kunne skabe koste til deres hekse. Vi pynter træerne på legepladsen med indsamlede kogler som børnene har malet på i den farve børne bedst selv kan lide m.m.

I resten af 2021 og 2022 vil vi have et særligt fokus på udvikling af vores Sproglige læringsmiljøer og vores fysiske læringsmiljøer, hvor vi ønsker en tydelig sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse. Her skal vores profil

"Musik og Bevægelse" ligeledes skinne mere tydeligt igennem og være med til at danne rammen for læringsmiljøerne.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Børnehuset Hop-La tager vi udgangspunkt i at barnet og barndommen har værdi i sig selv.

Vi arbejder med begrebet livsduelighed, der handler om de personlige, sociale og faglige kompetencer, der tilsammen bidrager til barnets evne til konstruktivt at kunne håndtere udfordringer, fungere alene, såvel som i fællesskaber og udvikle sig i mødet med omverdenen” (Køge kommunes dagtilbudsstrategi).

Når barnet starter hos os, er det derfor vigtigt at barnet og familien bliver trygge og får opbygget en tillid til de voksne på stuen.

De første 14 dage har vi fokus på at skabe et roligt miljø med en god og rar stemning. Når barnet sammen med den voksne har udviklet en god, tryk og rar relation, vil barnet

udvikle mod til at søge ud i verden og lære de andre børn og voksne at kende. Barnet bliver nysgerrig på omverdenen, og på de større fællesskaber.

Vi har fokus på at børnene skal kunne så meget som muligt selv. Når barnet udvikler kompetencer i at kunne mestre noget på egen hånd, vil det bidrage til, at barnet bl.a. får en øget selvværdsfølelse.

I Hop-La er vi opmærksomme på at børnene over hele dagen øver sig på kompetencen "selvhjulpethed". Dette i de strukturerede aktiviteter, ved daglige rutiner og ved de mindre strukturerede legefællesskaber.

Barnet lærer f.eks.:

- selv at kunne kravle op og ned fra en stol
- selv at kunne lyne jakken
- selv at kunne tørre sig efter toiletbesøg (Når man går i storbørnsgruppen)
- selv spørge om nogen vil lege

Barnet lærer over tid at kunne klare sig selv og på egen hånd, barnet bliver mere selvstændig og får en tro på at "Jeg" kan noget. Når barnet klarer noget på egen hånd, oplever barnet en mestningsfølelse, der giver mod og lyst til at gå ud i verden og klare noget mere.

I Hop-La har vi et øget fokus på at styrke barnets personlige udvikling sammen med forældrene. Vi vægter forældrepartnerskabet højt og vi er opmærksomme på, at her er den gode ligeværdige dialog vigtig, for at skabe udvikling og trivsel hos barnet.

Vi taler derfor med forældrene om deres barns udvikling og trivsel løbende i form af den daglige dialog morgen og eftermiddag, planlagte forældresamtaler og samtaler efter behov.

MUSIK OG BEVÆGELSE

Med udgangspunkt i musik skaber vi læringsmiljøer der fremmer engagementet og deltagelse hos både børn og voksne. Børnene får mulighed for at bevæge sig til musikken. Musikken kan bidrage til at barnet mærker og fornemmer stemninger, det kan bidrage til at udtrykke følelser og giver øget livsglæde. Musikken inspirerer til en øget selvforståelse -Hvad kan jeg sammen med musikken, hvad kan jeg lide og ikke lide, hvilke sange vil jeg gerne synge m.v.

Vi etablerer fysiske læringsmiljøer med udgangspunkt i motorikbaner og bevægelseslege. Her lærer børnene deres egne grænser at kende og får mulighed for, sammen med den voksne, at sætte ord på at sige til og fra. Når vi bygger motorikbaner, bidrager barnet med

ideer til hvordan denne skal udformes. De bringer sig selv i spil og anerkendes for den gode ide, der får barnet til at vokse og udvikle et styrket selvværd. Når barnet gennemfører banen og får en oplevelse af at kunne mestre dette, udvikles mod, og lyst til at gentage succesoplevelsen. Barnets tro på sig selv opbygges og selvværdet styrkes.

Marte Meo:

I Hop-La arbejder vi med metoden Marte Meo. Det er en praksismetode, der har fokus på barnets og dens voksnes ressourcer. Den tager udgangspunkt i det anerkendende og udviklingsstøttende samspil. Vi bestræber os på som voksne at sætte os i øjenhøjde med børnene, at se og forstå meningen og betydningen bag barnets initiativ. Vi er bevidste om vores ansvar for at stemning, nærvær og mimik er altafgørende for børnenes tryghed og mulighed for udvikling.

Med udgangspunkt i forskellige læringsmiljøer, daglige rutiner samt legen, skaber vi plads til at alle børn kan udtrykke deres følelser og behov, markere deres grænser både individuelt samt i fællesskabet.

Når vi ser, hører og møder barnet, styrker vi barnets selvværd. Et styrket selvværd er vigtigt for at barnet kan begå sig i sociale relationer og fællesskaber.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene får mulighed for at lære de forskellige følelser at kende. De får her opøvet kompetencer i at genkende egne følelser og på at udtrykke disse i forskellige situationer, både overfor andre børn og overfor de voksne.

Vi gør brug af billeder fra Fri for mobberi til at vise børnene følelser og til at tale om situationer, der bringer forskellige følelser i spil. Hos os er alle følelser tilladte og er der noget der bliver svært, vil barnet få hjælp af en voksen.

Samling

Vi afholder samling for større og mindre børnegrupper, hvor børnene udvikler mod til at ytre egne holdninger. Børnene lærer at kunne lytte til de andre og vente på deres tur til at fortælle. Her får børnene en mulighed for at øve sig på at udsætte eget behov. Samtidig oplever de at høre til et fællesskab, hvor de er vigtige og har en stemme.

Måltid og garderobe

Vi arbejder med at børnene skal være deltagende og medbestemmende både under måltidet og i garderobesituationen.

De vælger f.eks. selv hvad de vil have på deres rugbrødsfad, de skal selv smøre deres mad og er aktivt deltagende på at få maden på tallerkenen.

Børnene inddrages og bidrager til hvilke måltider der skal serveres i huset. Om mandagen får en børnegruppe tre forslag i form af 3 billeder, med tre forskellige menuer. Herefter stemmer børnene om hvilket måltid de ønsker at spise om fredagen. Medarbejderne har fokus på børnenes medbestemmelse og barnet lærer at dets stemme har en betydning i et børnedemokrati.

I garderoben har vi ligeledes en opmærksomme på at barnet skal være deltagende ift. at kunne tage eget tøj af og på. Vi har et blik for barnets nærmeste udviklingszone.

Leg

Legen er et afgørende udviklingsrum for barnet. Når barnet leger lærer det at forhandle, gå på kompromis, det lærer om forskellighed og evnen til at dele.

De erfaringer barnet får med sig gennem legen bidrager til barnets personlige udvikling.

Under legen spejler barnet sig i andre børn og voksne.

Medarbejderne har fokus på at støtte op om barnet relationer og inspirerer til både fri leg og strukturerede leg og aktivitet.

Toiletbesøg og bleskift

Ved at være anerkendende, nærværende og omsorgsfulde voksne, støtter vi barnet i den proces det er at gå fra at bruge ble, til selv at kunne klare toilet besøg og efterfølgende håndvask uden at skulle have hjælp. Barnet øver sig i selvhjulpenhed, bl.a. ved selv at tage bleen af, selv smide den i skraldespanden og efterfølgende finde en ny ble, senere et fokus på at tørre sig selv, inden barnet starter i sfo.

Medarbejderne hjælper og støtter barnet hele vejen, fejrer de små succeser, har fokus på at gøre barnet bevidst om egen krop og sanser, samt sørger for at stå klar med en hjælpende hånd, når der er brug for det.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Børnehuset Hop-La er vi med til at styrke børnenes Sociale udvikling. Vi har fra børnenes start i huset en opmærksomhed på, hvilke sociale kompetencer børnene har med sig. Ud fra barnets udviklingsniveau skaber vi differentierede læringsmiljøer, der bidrager til barnets egen sociale udvikling og barnets opmærksomhed på andre børn og på fællesskabet i gruppen.

I fællesskabet er det vigtigt at barnet får mulighed for at ytre det de har på hjertet, at de tages alvorligt og føler sig lyttet til. Samtidig øver de sig på også at lytte til det de andre fortæller og på at give plads til alle i fællesskabet.

Vi arbejder i Hop-La med børnedemokrati og medbestemmelse, hvor vi tænker barnets stemme ind i vores traditioner, aktiviteter, under måltidet, i garderoben og ved egen leg. Vi lytter til deres ideer og bruger deres stemme til at kvalificere hverdagen og pædagogikken, så den forstås og føles vedkommende for barnet.

Musik og Bevægelse

Musik og Bevægelsesprofilen er et udgangspunkt i Hop-La, der bidrager til at styrke de sociale kompetencer. Vi synger ofte

i større og mindre fællesskaber på legepladsen og på stuerne. Sammen bevæger

vi os til musik og forskellige rytmer. Vi skaber gennem musik og bevægelse en fælles kultur i huset og opnår genkendelighed og samhørighed fra vuggestuen til børnehaven. Sanglegene kan bidrage til at inkludere alle børn og voksne, de skaber fælles glæde, mod og samhørighed.

Vi leger forskellige sang- og fagte lege, med fokus på at børnene får set hinan

den, lært hinanden at kende samt får dannet og styrket relationerne imellem hinanden. Barnet bliver en del af et fællesskab, hvor alle er vigtige og får mulighed for at bidrage med det de kan.

MARTE MEO

Vi er opmærksomme på at italesætte barnets egne initiativer sammenholdt med de andre børns initiativer, på den måde bliver de opmærksomme på hinanden og vil på sigt lettere kunne indgå i relationer med andre.

Vi guider og støtter barnet til at kunne indgå i fælles opmærksomhed, fælles leg og fællesskabet generelt med et eller flere børn. Vi gør barnet opmærksom på, hvad man kan sammen med andre. De voksne indtager forskellige roller, hvor de går foran barnet, er ved siden af barnet eller følger det barnet selv tager initiativ til.

Vi støtter og guider barnet i at kunne aflæse andres følelser og initiativer. Vi er opmærksomme på at være nærværende i relationerne til børnene og til fællesskaberne, på den måde kan vi støtte og guide børnene i at kunne aflæse andre og herigennem justere og regulerer sig i fællesskaberne.

På sigt vil barnet kunne lære og forstå egne og andres følelser og hensigter, barnet vil udvikle empati og en forståelse for den anden.

- **Samling**, Vi benævner børnenes navne, ind imellem understøttet af billeder af børnene. Vi taler om hvem der er kommet og hvem der mangler.

vi har fokus på at give plads til at barnet kan ytre egne meninger og i forhold til barnets nærmeste udviklingszone, bidrager barnet til fællesskabet både ved at kunne lytte og samtidig have mod til at fortælle.

- **Måltid og garderobe**, vi har et stort fokus på de små grupper både ved måltidet og i garderobesituationen. Vi sætter ord på det fælles tredje og det børnene er optaget af. Vi guider børnene til at se og hjælpe hinanden, fx ved at dele hagesmækker ud, sende maden videre, lyne en lynlås, tage en jakke ned m.v.

Ved "Måltids - og garderobe" fællesskaber styrkes nærværet og relationerne til hinanden og herigennem kan nye venskaber opstå.

- **Leg**, Legen kan tage udgangspunkt i barnets interesser, som den voksne kan forstørre og udvikle i samspil med barnet. Legen kan også tage udgangspunkt i et nyt emne som den voksne bringer i spil og på den måde vækkes barnets nysgerrighed for legen.

Vi har fokus på at støtte børnene i turtagning, at lytte til hinanden og give plads til de andres ideer.

I legen inddeles børnene i mindre eller større fællesskaber, både på børnenes egne initiativer, men også på den voksnes foranledning. I legefællesskabet støtter den voksne barnet/børnene i at udvikle forhandlingskompetencer, derudover øver barnet sig på at sætte egne grænser og samtidig forstå andres grænser. I samspillet udvikler børnene respekt, omsorg og anerkendelse.

Makkerpar etableres på forskellig vis i huset (Boddies, hjælpevenner, perlevenner, Discovenner). Her er man sammen 2 og 2 og der arbejdes med relationen og opmærksomheden på "den anden". Børnene øver sig på de sociale kompetencer sammen med en anden. F.eks. hjælper man hinanden i garderoben, man går sammen på ture og udfører forskellige opgaver sammen med sin makker.

I overgangen fra vuggestue til børnehave er vi særligt opmærksomme på at fastholde de gode relationer. Vi forbereder børnene på overgangen, tager på besøg på den nye stue og vi vægter at børnene flytter i børnehaven 2 og 2 eller i mindre grupper. Her fastholdes venskaber og det bliver mere trygt at skulle møde det nye børnehaveliv.

Vi har et brobygningsforløb som planlægges og aftales i et samarbejde mellem de voksne fra vuggestuen, de voksne i børnehaven og forældrene til barnet.

- **Toiletbesøg og bleskiftesituation:** Vi er opmærksomme på at denne situation skal være i mindre grupper, hvor der er tid og plads til at det enkelte barn kan opøve kompetencer i at kunne klare toiletbesøget selv.

Vi får øje på hinanden, giver plads til hinanden og kan hjælpe hinanden ved behov f.eks. kan barnet hjælpe sine venner med at huske at vaske hænder", Knappe knappen i bukserne, hvis det er svært, hente en voksen, hvis man har brug for voksenhjælp, m.m. Vi kan øve os på at vente på at det bliver min tur. Vi spejler os i hinanden i små trygge fællesskaber med en nær værende voksen.

At kunne indgå i fællesskaber, hvor man føler sig set, hørt og forstået, hvor man føler man kan bidrage med noget og er savnet, når man ikke er der, er vigtigt for barnets videre udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Børnehuset Hop-La er vi opmærksomme på at kommunikation og sprog er centralt for børns trivsel, læring udvikling og dannelse. Sproget giver barnet mulighed for at udtrykke sig, danne relationer, indsamle viden og indgå i fællesskaber, konfliktløse

I efteråret 2021 opstartes et forløb for medarbejderne, hvor de bliver introduceret for "sprogtrappen" (v. sprogforsker Pia Thomsen).

Sprogtrappen er et Forebyggende sprogpædagogisk redskab hvis formål er at styrke fagpersonalets evner til at understøtte optimal udvikling og læring hos både et og to sprogede børn mellem 0-6 år. Her kigges på barnets udviklingszoner fremfor alder. Fokuserer ikke alene på barnets formelle sprog men sætter fokus på flere udviklingsområder som ifølge nyere forskning gensidigt påvirker hinanden og som har afgørende betydning for børns sprogudvikling (Pia Thomsen 2017)

Vi gør brug af "Børnenes bedste bøger", hvor medarbejderne læser dialogisk læsning for børnene. Dialogisk læsning kræver at den voksne læser på en måde, der skaber sproglig interaktion med barnet under læsningen. Denne form for læsning kan bidrage til at øge ordforråd og kompetencer for fortælling. Dialogisk læsning kan også være udgangspunkt for gode samtaler med børnene.

På stuerne står der bøger i børnehøjde, så de er let tilgængelige for alle børn. Børnene har mulighed for at læse og kigge i bøger for dem selv, i mindre fællesskaber og sammen med den voksne. Ved at bruge bøger som en pædagogisk aktivitet udvikles børnenes ordforråd, børnenes kendskab til tal/bogstaver/ skrift øges, børnenes fælles opmærksomhed, fordybelse og koncentration styrkes.

Rim og remser: Vi øver sproget gennem rim og remser i hverdagen. Dette er en sjov måde at lege med sproget på. Vi arbejder med børnenes sprogforståelse og leger i vores hverdag bl.a. med begreberne "Foran", "bagved", "Ved siden af" osv.

Marte Meo:

Det er af afgørende betydning at den voksne får mødt barnet på barnets præmisser, på den måde kan vi sikre de bedste forudsætninger for at barnet vil udvikle de sproglige kompetencer.

Det er den voksnes ansvar at få justeret sig både verbalt og nonverbalt ift. barnets initiativer. Når den voksne justerer sig ift. barnets initiativer, anerkender den voksne barnet og barnet vil føle sig set mødt hørt og forstået. Når den voksne justerer sig, vil en opmærksomhed gå på at følge barnets tempo. Den voksne har ansvaret for at justere sine initiativer, sit toneleje, stemningen, mimikken og øjenkontakten ift. barnet.

Medarbejderne i Hop-La sætter ord på sig selv i samspejlet med børnene over hele dagen. At sætte ord på sig selv, kan handle om at sige "jeg henter lige en tallerken og så kommer jeg tilbage", "Jeg sætter mig lige her ved siden af dig", "jeg giver dig lige en hagesmæk på", "jeg rykker lige din stol ud", "jeg får lige øje på at du leger rigtig godt med.." m.fl.

Vi arbejder med sammen med barnet at have en fælles opmærksomhed på en oplevelse, en genstand el.lign. f.eks. "Når et barn peger, så følger den voksne barnets initiativ, ved at anerkende at barnet peger, den voksne ser med i samme retning, sætter ord på det, barnet peger på, henter genstanden eller opfordrer barnet til at hente det og sammen med barnet udforskes genstanden og der sættes endnu flere ord på hvad det er, hvordan det ser ud, hvad det kan bruges til m.m.

Medarbejderne har en opmærksomhed på at støtte børnene i at udtale ord og sætninger korrekte. Barnet siger f.eks. "se en dor bold", hvortil medarbejderen siger "Ja jeg kan se en **Stor** bold". På denne måde gentager medarbejderen sætningen uden at barnet gøres forkert. Barnet kan høre hvordan ordet udtales og på den måde lære at udtale ordet over tid.

I hverdagen anvender vi piktogrammer og visuel understøttelse til at tydelig gøre det talte sprog. Med billeder kan børnene udvide deres ordforråd, de kan både se og høre det der bliver sagt og på den måde lettere få dannet sig et indtryk af det de skal, med hvem de skal det og hvornår de skal det. Rammen bliver på den måde tydeligere for børnene, så de lettere kan navigere i deres egen hverdag.

Sprogvurderingen: I huset udarbejdes der med sprogvurderinger når børnene er mellem 2,10-3,4 og inden sfo-start udarbejdes sprogvurderinger igen. Ud fra denne vil vi i samarbejde med forældrene arbejde med den sproglige udvikling. (Sprogvurderingen udfases samtidig med at Sprogtrappen tages i brug).

I vuggestuen taler vi med forældrene om barnets sproglige udvikling allerede ved 3-mdr's samtalen.

I børnehaven arbejder vi videre med barnets udvikling af sproget.

Vi arbejder både i vuggestuen og i børnehaven med udvalgte fokusord ift. vores overordnede temaer og traditioner

MUSIK OG BEVÆGELSE

I Hop-La er der et stort fokus på at bruge de musiske elementer i forhold til sprog og kommunikation. Hver uge er der samling på stjerne, hvor vi gennem sang -og fagtelege samt ved anvendelse af instrumenter styrker børnenes sprog og musikforståelser.

Vi tror på at børnene lettere tilegner sig sprog ved at kombinerer det med sang, musik og bevægelse.

Vi kobler ordene med bevægelsen sådan at f.eks. ordet "Rulle" bliver sat sammen med at barnet udfører det at rulle ned ad bakken. På den måde understøtter vi det talte ord med bevægelsen. Børnene skal have en erfaring med hvordan "rulle" lyder, mærkes, føles, sanses, siges og gøres, det vil i sidste ende understøtte børnenes sprogtilegnelse.

Måltid

I de daglige rutiner som f.eks. måltidet, er vi opmærksomme på at inddele børnene i mindre grupper. Her er det lettere at have en sproglig fælles opmærksomhed, hvor alle børn kan få taletid. Samtidig vil der være en større ro og fordybelse ift. måltidet, hvor der kan samtales om maden, det vi har oplevet i løbet af formiddagen, hvad vi skal bagefter m.m. På denne måde får barnet øvet sig på turtagning, de får udvidet deres ordforråd og deres sprog forståelse.

Garderobesituation

Garderobesituationen er ligeledes et læringsrum for udvikling af sprog og kommunikation. Her har medarbejderen fokus på at sætte ord på børnenes handlinger, den voksnes egne initiativer og de konkrete, der kan ses og mærkes i garderoben. Medarbejderne har fokus på at gå i garderoben i mindre grupper, sikre den gode stemning og at der er god tid til at barnet selv kan tage initiativer og sætte ord på egne handlinger.

Leg

I legen opnår børnene erfaringer med at kommunikere og bruge sproget sammen med andre børn og voksne. I Hop-La handler det om at de voksne er nærværende og tæt på børnene og deres leg, de sidder f.eks. på gulvet sammen med børnene, er deltagende i legen og

sætter ord på børnenes initiativer. De gør børnene opmærksomme på hinanden, så de kan spejle sig i hinandens leg. På den måde vil børnene kunne udvikle de sproglige strategier der bidrager til at børnene kan deltage i sociale fællesskaber.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I **Børnehuset Hop-La** arbejdes der med udgangspunkt i at "Børn lærer gennem kroppen".

Når børn leger og udvikler sig, må det gerne være besværligt og bøvl lidt. De skal mærke at kroppen bruges og at man kan klare meget, hvis man kæmper for det. Her opleves de små og store sejre, hvor succes og mestring bliver til kropslige erfaringer, der styrker selvtillid og selvværd.

Vi udvikler børnenes fornemmelse for egen puls og krop, dette med udgangspunkt i aktivitet og leg med både høj og lav puls. Her er det vigtigt, at barnet føler sig tryk i sine omgivelser og sammen med de voksne. Barnet vil fra det trygge miljø finde mod til at afprøve nye ting. Har børnene styr på deres krop, vil det være lettere for dem at lære andre ting i dagligdagen.

I Hop-La arbejder vi med Trasmo som er et pædagogisk redskab, der kan registrere børnenes sansemotoriske kompetencer. På denne baggrund kan vi tilpasse og udvælge aktiviteter der tilgodeser det enkelte barn.

.I 2020 har medarbejderne i Hop-La deltaget i en temadag, hvor Vends motorik og natur-skole gav os inspiration til at arbejde med børnene med fokus på de tre sanser:

- **Labyrintsansen/Vestibulærsansen:** Denne sans hjælper barnet med at orientere sig og informerer om hvor man befinder sig i rummet ift. omgivelserne.

Labyrintsansen stimuleres når barnet triller, danser, løber, gynger, drejer og slår kolbøtter.

- **Taktile sans:** Denne sans hjælper barnet til at registrere kulde, varme, smerte og strukturer.

Sansen stimuleres ved at røre ved forskellige materialer, forskellige lege med berøringer, blødt og hårdt.

De to ovenstående sanser udvikles tidligt i svangerskabet og sanserne stimuleres her ved mors bevægelser.

- **Muskel-led sansen (den tredje sans):** Denne sans hjælper barnet med at fortælle om vi er i ro eller i bevægelse. Sansen hjælper os til at fortælle hjernen hvordan og hvornår vi bevæger os og hjælper os til at mærke vore krop.

Sansen stimuleres i takt med at barnet bliver ældre ved at skubbe, bære, løfte, tumle, tygge på grove madvarer, kaste, gribe m.m.

Børnenes sanser udfordres dagligt gennem aktiviteter, hvor vi på forskellig vis mærker forskellige overflader og forskellige strukturer. Børnene bliver her igennem opmærksomme på hvordan ting, kan mærkes og opleves forskelligt. Føles det rart, ubehageligt, blødt, hårdt osv. vi hjælper børnene med at sætte ord på disse oplevelser. På denne måde kan børnene blive mere bevidste om sig selv i forhold til andre og andet.

I samarbejde med vores kostfaglige ansvarlige medarbejder, udfordrer vi ligeledes børnenes fire sanser. Alle vores sanser er i spil når vi spiser

Smagssansen: Bruges til at registrere om maden smager sødt, surt, salt, umami eller bittert. Smagssansen understøttes i høj grad også af de andre sanser som er med til at forme vores opfattelse af madens smag.

Lugtesansen: Bliver brugt til at lugte maden, både under måltidet men også gennem dagen, når tilberedningsduften spreder sig gennem huset. Lugtesansen har stor betydning for opfattelsen af hvad vores mad smager af.

Synssansen: Vi bruger synssansen til at se hvordan maden ser ud. Vi opbygger forventninger til maden før vi putter den i munden, "Har jeg smagt det her før?", "Ligner det noget jeg kender?", "Er der mange eller få farver?". Gennem farver og forskellige elementer og teksturer stimulerer og udfordrer vi synssansen.

Høresansen: Denne kommer i spil når vi tygger og registrerer madens lyd. Det kan være en knasende gulerod eller den sprøde skorpe på på det hjemmebagte brød.

Følesansen: Denne kommer i spil både inden vi spiser og mens vi spiser. Børnene får forventninger til maden og smagen af maden, når de rører ved maden inden den kommer i munden, enten direkte med fingrene eller indirekte gennem bestikket. Vi føler maden på læberne og i munden når vi tygger den.

Hvor vidt et barn kan lide en bestemt fødevarer, afhænger i høj grad af genkendelighed altså om barnet har smagt og stiftet bekendtskab med fødevarer før. I Hop-La arbejder vi derfor med at børnene møder mange forskellige smage, dufte og konsistenser, så de lærer dem at kende over tid. Vi arbejder med at få alle sanser i spil omkring måltidet. Duften af nybagt brød eller de stegte frikadeller, der spreder sig gennem huset henover hele dagen, giver børnene forventninger til måltidet. De råvarer vi bruger, tilberedes og serveres

på forskellige måder. Det kan fx være gulerødderne, der serveres rå (til børn over 3 år), kogte, ovnbagte, som cremet spread, råkost og som fyld i forskellige hovedretter. Vi arbejder med at måltidet består af flere og forskellige farver og teksturer, så det bliver lækkert at se på og giver forventninger om god smag.

MUSIK OG BEVÆGELSE

I Hop-La, er vi særligt opmærksomme på at børnene dagligt skal udfordres kropsligt. Vi leger sanglege med store og små bevægelser og vi synger sammen.

Vi har bl.a. en oprydningssang, hvor vi sammen med musikken finder glæde ved at hjælpe hinanden med oprydning og samtidig bevæger vi os til rytmen.

Personalet arbejder dagligt med at være i bevægelse sammen med børnene og få pulsen op. Samtidig er det vigtigt at vi i løbet af dagen finder ro, nærvær og fordybelse både i de daglige rutiner men også gennem yoga og mindfulness.

Når vi bevæger os i Hop-La vil man få øje på at de voksne er med til at lege, hoppe, rulle og bevæge sig sammen med børnene. Det er vigtigt at være i leg og bevægelse gennem hele dagen og det er vigtigt at have voksne rollemodeller, der går foran, ved siden af og bagved, når børnene skal lære nye ting.

De ældste børn deltager i et forløb "Leg og bevægelse" med en instruktør fra gymnastikforeningen. Forløbet er tilrettelagt særligt for storbørnsgruppen.

Leg og bevægelse forløber over 8-10 mdr. hvor gruppen mødes en gang om ugen i hallen tilknyttet Hop-La. Her er der tilrettelagt et program for børnene der til gode ser de 18 grundbevægelser:

Hoppe, kravle, hinke, rulle, trille gå, springe, klatre, krybe, trække, balancere, snurre, skubbe, gynge, gribe, vippe, kaste, løbe.

Sværhedsgraden stiger løbende efterhånden som børnene mestrer øvelserne. Forløbet er bygget op med en opvarmning, derefter øvelser og afslutningsvis en massage, hvor børnene igen finder ro og fordybelse. Massagen udføres 2 og 2, den styrker barnets kropsidentitet og der skabes en kontakt børnene imellem som vil styrke dem i at finde sammen i en aktivitet efterfølgende.

Hop-La benytter ligeledes hallen som vi gør brug af til Pædagogiske aktiviteter med fokus på krop og bevægelse. Her er der mulighed for at blive udfordret særligt ift. børnenes grovmotorik.

Vi bygger baner sammen med børnene der udfordrer samarbejdet, fællesskabet og sanseapparatet. Børnene får medejerskab på aktiviteten og det bliver samtidig en sjov leg som alle kan bidrage til uafhængigt af kompetencer. I øvelser, hvor børnene skal samarbejde, vil de voksne være opmærksomme på at få sat ord på børnenes initiativer og hensigter sådan at de får styrket evnen til at aflæse og forstå den anden.

I bevægelsesaktiviteter er det vores intention at justere niveauet, så det er tilpasset den enkelte og alle får mulighed for at blive inkluderet i fællesskabet. Alle børn er lige vigtige og skal føle sig som en del af noget sammen med nogen andre.

Alle grupper/stuer har mulighed for at benytte hallen en dag om ugen.

Musik og bevægelse bliver en udtryksform, hvor vi kan udtrykke glæde, tristhed, afslapethed, vrede osv.

Vi afholder hvert år en musik og Bevægelses festival, der varer i 4 uger:

Sanguge, Rytmeuge, Danseuge, Musik koncerter og Bevægelsesoptrædener fremvises for hinanden.

SAMLING

Vi synger og spiller musik. Vi er bevidste om at tilbyde børnene forskellige tempi, højt og lavt tempo. Vi arbejder med pulsen høj og lav puls. Høj bevægelse -stillesidende aktivitet F.eks bruger vi sangen "lille Peter edderkop" i 3 versioner Almindeligt tilpas tempo, højt tempo med store armbevægelser og lille bitte stemme med små fingerbevægelser.

Måltid og garderobesituation

Vi sanser den mad vi skal spise gennem smags, lugte, se og høresansen. Børnene opfordres til at smage på maden, både det de kender og det de ikke kender så godt.

De mindste børn sanser og fornemmer maden ved at have det i hænderne, mase og trykke det og øver sig på at få kordineret hånden op til munden, hvor de rammer eller rammer lidt ved siden af og der skal være tid og plads til at øve sig på dette. Det er vigtigt at barnet får mulighed for at sanse maden

I Hop-La er vi optagede af at børnene bliver så selvhjulpne som muligt. Det betyder bl.a. at børnene i både i vuggestuen og i børnehaven selv klatrer op og ned ad stolene, de øver sig på at tage tøj af og på, de bruger selv bestikket, når de spiser, de kravler selv op på gyngen, de går selv ud til krybben og kravler op ad stigen, de vasker selv hænder.

De voksne tager sig god tid til at guide og hjælpe børnene i rutinerne, så de får mulighed for at øve sig, måltidet og garderobesituationen tager tid og det hører med til et pædagogisk læringsmiljø for børnene.

I børnehaven børnene selv skal blive opmærksomme på at vælge det overtøj, der passer til vejret, de skal kunne dække et bord, der matcher antallet af børn der skal sidde der, de skal lære at klare toiletbesøget selv m.m.

Leg

Gennem musikalsk leg udvikler vi fantasi, sprog, kreativitet og sociale kompetencer. Under legen glemmer barnet tid og sted og sammen med musikken skabes glæden og fællesskabet styrkes.

I Hop-La skaber vi læringsmiljøer, hvor legen styrker krop, sanser og bevægelse. F.eks. så læser vi ikke kun "De tre bukkebruse", men vi leger også "De tre bukkebruse", hvor kroppen bruges og barnet lærer om og stifter bekendtskab med de tre bukkebruse på flere måder.

I Hop-La etableres ligeledes læringsmiljøer, hvor børnenes egen leg kan udfolde sig. Der skabes plads til at børnene kan løbe, hoppe, rulle m.m. i deres leg. Når børn lærer gennem kroppen, "larmer" og "Bøvler" det og det er helt naturligt. På samme måde etableres der stille og rolige læringsmiljøer, hvor kroppen kan være i en anden form for leg og en anden form for fordybelse og koncentration.

Toiletbesøg og bleskiftesituation

Det er vigtigt at barnet har styr på sin krop, når et toiletbesøg skal klares. Barnet øver sig på at mærke og registrere signalet om at nu skal jeg på toilettet. Barnet øver sig på selv at mestre at tage sit tøj af og på, samtidig kræver det styrke, koordination og balance at sidde på et toilet og i storbørnsgruppen øver barnet sig på at tørre sig selv, hvilket også til en start kan være en svær øvelse.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Børnehuset Hop-La er det vigtigt at komme ud og få frisk luft hver dag. Udelivet kan bidrage til at vække alle sanser. Vi lytter til naturen – ”hvordan lyder bladene når de rasler”, vi mærker naturen ”hvordan føles græsset når vi triller ned af bakken både sommer og vinter”, vi ser naturen ”hvilke farver hører til de forskellige årstider”. Herigennem vækkes børnenes fantasi, nysgerrighed og opmærksomhed på natur og udeliv samt på sig selv og hinanden. Der er plads til vores forskellighed, de vilde lege og rollelegen, men også plads til at vi sammen går på opdagelse og får udforsket naturen.

I udelivet kan vi vække børnenes matematiske opmærksomhed, bl.a. ved at være nysgerrige på former og farver i naturen. Vi maler med pinde og tørre blade og træder på dem og hører og mærker, hvordan det knaser.

Det er vigtigt læring at støtte børnene i at passe på miljøet. Vi taler med børnene om hvordan vi sammen skal være i skoven, fx tager vi vores affald med os hjem, vi passer på træerne og planter m.m.

Derfor er vi også hvert år i uge 15 deltagende i en affaldsindsamling på landsplan. Her tilegner børnene sig en viden om naturen og bæredygtighed og herigennem bidrager vi til at passe godt på den. Vi planter og sår frø og blomster og er på den måde med til at genskabe og opretholde naturen og biodiversiteten, hvor mennesker, planter og dyr lever sammen og er afhængige af hinanden.

Både vuggestue og børnehave har et tæt samarbejde med Naturskolen og får derigennem inspiration til at være i naturen på alle 4 årstider. Vi tilegner os sammen med børnene en viden om dyr og prioriterer i dagligdagen at arbejde med det enkelte dyr i længere perioder. Børnene lærer dyrene at kende, de får en viden om hvad de spiser, hvilken

pels de har, hvordan de føles, m.m. Vi sætter i den forbindelse kreative processer i gang, hvor børnene får mulighed for at være nysgerrige og skabe f.eks. deres eget fantasidyr, ved brugen af naturmaterialer.

Musik og Bevægelse

Udeliv og Natur er vigtige elementer i tilegnelsen af musik og bevægelse.

I udelivet udfordres kroppen bl.a. ved at bevæge sig i det ujævne og kuperet terræn på bakker og i skovbunden. Vi klatrer i træer, går med bare tæer og hopper i vandpytter med og uden gummistøvler.

Alt dette giver børnene en større forståelse af deres egen krop, "hvad kan jeg, Hvad skal jeg have hjælp til" m.m.

Dette giver på sigt barnet en større sikkerhed i deres muskulatur og kropsholdning.

I Hop-La prioriterer vi at bruge naturen sammen med musikken. Der vil ofte være børn og voksne der spiller guitar og trommer på legepladsen. Børnene bliver samtidig opfordret til at finde naturmaterialer der laver lyde, kan bruges som trommer eller måske udgøre en mikrofon til at synge i.

Marte Meo

Når vi er sammen med børnene i udelivet, sætter vi ord på det, barnet er optaget af. Vi sætter ord på de oplevelser vi møder, vi undersøger sammen og udforsker nye fænomener. Vi eksperimenterer sammen med barnet og laver forsøg i naturen f.eks. "Hvordan mærkes blade, når de er våde" "Gør det ondt, når man rører ved et pindsvin", "Hvordan lyder en regnorm?"

I Hop-La respekterer vi børnenes forskellige erfaringer og indgangsvinkler med naturen. Vi styrker de børn der endnu ikke har erfaringer med naturen. Vi er meget bevidste om vores egen rolle i at gå foran i naturen, fx ved også at trille ned at bakken, eller holde en regnorm i hånden. Vi italesætter og give plads til at barnet kan spejle sig både i de voksne og i de andre børn.

Samling

I Hop-La kan samling både foregå ude i skoven, på legepladsen, på græsarealet bag ved institutionen eller på stuen. Her taler vi med børnene om de erfaringer og oplevelse vi hver især har gjort os ud fra vores fælles oplevelser i naturen.

Vi søger fælles viden ved at læser bøger om forskellige emner eller undersøger sammen på IPaden, om konkrete dyr, planter eller træer.

Måltid og garderobesituation

I Hop-La er der fokus på at børnene får tilegnet sig erfaringer, men også en viden om hvilket tøj der passer til hvilket vejr.

Vi øver os i at spise i naturen. Her bliver barnets skød til et underlag/tallerken og maden spises herfra.

Vi lærer at samle skraldet fra madpakken og at krummerne må blive i naturen hos dyrene.

Leg

De ældste i Børnehuset Hop-La, gør endnu mere brug af at være sammen i naturen. Her udvikler vi fællesskabet og udelivet bliver vores base for at lære hinanden at kende, for at udvikle fælles lege og for at blive endnu mere eksperimenterede og nysgerrige på hinanden, fællesskabet og naturlivet.

Vi støtter børnene i deres egen nysgerrighed og fantasi når de leger i skoven eller på legepladsen

Vi opfordrer og støtter børnene til at bruge naturen og naturmaterialer i f.eks. rollelegen "mor, far, børn", "køkken/restaurant leg" m.m. En pind bliver til en drikkedunk, blade bliver til suppe, en sten bliver til en isbåd m.m.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Børnehuset Hop-La er vi i gang med en proces, hvor målet er at udvikle en ny fælles kultur. Vi er en gruppe nye og "gamle" medarbejdere, der i fællesskab er i gang med at skabe en rød tråd for pædagogikken i hverdagen, sammen med børnene. Vi har planlagt et årshjul for 2021 med nye og gamle traditioner, der bidrager til bl.a. at styrke fællesskabet og husets fælles kultur.

I Hop-La vil vi have fokus på forskellighed, på andre lande, andre sprog og andre kulturer. Vi afholder bl.a. 2 uger af 14 dages varighed i løbet af året, hvor vi har fokus på et andet land, f.eks. "Thailandsk uge". Her smager vi Thailandsk inspireret mad, vi lærer deres flag at kende og hvilke traditioner der gør sig gældende i dette land.

Vi samarbejder med vores kostfaglige eneansvarlige, der sørger for at vi kan præsentere børnene for forskellige smage, retter og råvarer i hverdagen og ved særlige temauger. Børnene præsenteres for både traditionel dansk mad og råvarer, men også for retter og råvarer fra andre lande og kulturer.

Vi har ligeledes et fokus på de danske traditioner og den danske kultur med bl.a. Fastelavn, påske, Sct. Hans og jul, hvor vi arbejder med de værdier der ligger til grund for disse traditioner. Børnenes nysgerrighed vækkes og forståelsen for forskellige baggrunde og traditioner udvikles. Vi styrker gennem disse traditioner fællesskabet mellem børnene på tværs i huset.

Musik og Bevægelse

Vi har et stort fokus på at introducere alle børnene til forskellige kulturelle oplevelser omkring musik og bevægelse.

Vi kombinerer bl.a. dette i forskellige sang/fagte og rytme-lege. Både ud fra den danske kultur og musikgenre, men også ud fra andre kulturer.

Vi afholder i den forbindelse en musikfestival hvor målet er at præsentere børnene for forskellige måder at udtrykke sig på gennem musikken og bevægelsen. Forløbet strækker sig over 4 uger, og børnene vil løbende skulle hører, mærke, tegne, danse og udtrykke sig kreativt og fantasifuldt til forskellig musik fx rock, klassisk, pop m.m.

Vi øver os i at bruge og præsentere børnene for forskellige instrumenter

I Hop-La gør vi meget brug af musikken. Vi synger sammen med børnene hver dag. Vi lytter til musikken og fornemmer rytmerne, når vi bevæger os. Herigennem kan børnene udtrykke sig til forskellige musikgenrer, udvikle musikforståelse og får øje på forskellige stemninger og følelser. Vi taler med børnene om at vi er forskellige og har forskellig smag.

Marte Meo

Læringsmiljøerne i Hop-La tilrettelægges og udføres som oftest i små grupper. Her er der et øget fokus på at sammenkæde børnene med hinanden, hvor medarbejderne har et ansvar for at sikre den positive og nysgerrige stemning.

Ud fra Marte Meo principperne har medarbejderne et øget fokus på at italesætte børnenes initiativer og følelser. Det er vigtigt for barnets udvikling og selvforståelse at medarbejderne hjælper barnet med at forstå hvorfor det føler som det gør f.eks. når de hører et bestemt stykke musik, historie m.m.

Samling

Samlingen er ofte kombineret med sang, musik og bevægelse.

Samtidig består den oftest af en demokratisk proces i børnehaven, hvor børnene selv udtrykker hvilke sange og lege de kunne tænke sig at synge. Nogle gange består valget ud fra en sangkuffert, andre gange opstår det spontant fra et barns initiativ som den voksne følger.

Det er vigtigt at vi skaber plads til at alle børn føler sig set og hørt i samlingen, at den voksne er opmærksom på at få spurgt ind til alle børn, uanset position i gruppen.

Men også at der er plads til at alle børn kan udtrykke egne holdninger og meninger, samt at alle holdninger og meninger er lige meget værd.

Leg

I legen giver vi børnene mulighed for at spejle sig i hinandens forskellighed. Det er her vigtigt at medarbejderne får støttet børnene i at sige både til og fra i legen, turde komme med egne ideer og meninger, samt give plads til andres ideer.

Medarbejderne tager bl.a. udgangspunkt i principperne fra "fri for mobberi" i forhold til at italesætte vores forskellighed.

Samtidig er medarbejderne med i børnenes leg for at understøtte denne samt bidrage til at udvikle kreativiteten og nysgerrigheden. F.eks. når børnene blander sand med vand, når brødet suger van fra vandglasset, når farverne blandes m.m.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Vi er i 2021 startet så småt op på arbejdet med evaluering.

1) Vi evaluerer vores traditioner og arbejdet med de forskellige læreplanstemaer, til vores afdelings- og personalemøder.

2)Vi reflekterer løbende over vores praksis på stuemøder og afdelingsmøder samt i vores hverdag. Vi planlægger dagen systematisk og anvender planlægningskemaer.

3)Vi arbejder med systematisk refleksion

4)Vi evaluerer året der er gået, samt planlægger det nye år hvert år i november

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Under udarbejdelse.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET